

www.oljan.fo

Jan Müller

04 - 08 - 2013

Oljurisar í tungum sjógvi

Úrslitini hjá teimum stóru altjóða oljufeløgnum, eisini nevnd oil super majors ella oljurisar so sum BP, Shell, ExxonMobil og Statoil eru farin niður í eina helvt hetta seinasta árið. Stóru oljufeløgini stríðast m.a. við bygnaðarligar avbjóðingar, sum eru komnar meira týðuliga til sjóndar seinastu árin. Tað verður dýrari og dýrari at útvinna tær oljuleiðir, sum hesi stóru feløg fáa atgongd til. Eisini sæst, at tað eru tey nationalu feløgini saman við minni óheftum feløgum, sum hava viðgongd í oljumeningini sigur oljugeinarin í DNB, Torbjørn Kjus við norsku heimasíðuna E24. Um somu tíð sum skifuroljukollveltingin hevur givið óheftum amerikonskum og kanadiskum olju- og gassfeløgum sera stóran vinning, hava tey stóru altjóða feløgini í størri mun sæð atgongdina til ráolju minka. Hesar seinstu dagarnar hava tey stóru oljufeløgini kunngjørt sínar roknskapir fyri fyrra halvár, og allir sum ein vísa teir nógv vánaligari úrslit enn somu tíð í fjør. Tað veri seg Shell, BP, Chevron, ExxonMobil, ENI, Total og Statoil. Minkandi framleiðsla, útreiðsluøking og lægri prísir eru høvuðsorsøkin til, at úrslitini hjá stóru oljufeløgnum hava verið eitt stórt vónbrot á marknaðinum seinastu vikurnar. Yvirskotið hjá Shell er uppá eitt ár minkað við 57%. Shell stríðist við trupulleikum í Norðuramerika eins og við støðu síni í Nigeria. ExxonMobil, heimsins størsta oljufelag, hevði somu afturgongd sum Shell, nevniliga 57%. Høvuðsorsøkin er minkandi framleiðsla. Oljurisin BP stríðist framvegis við fylgjum av Deepwater Horizon vanlukkuni og var eins og tess kappingarneytar fyri eini afturgongd, har úrslitið bara var helvtina so gott sum sama tíðarskeið í fjør. Eisini norska Statoil hevur verið vitni til eina stóra afturgongd og kom hetta serstakliga til sjóndar á virðisbrævamarknaðinum í Oslo herfyri. Sambært Kjus er gongdin tann, at stóru oljufeløgini fyri at fáa atgongd til oljugoymslur, eru noydd til at fara eftir keldum, sum eru minni og

sum liggja djúpri og harvið eru meira kompleksar og kostnaðarmiklar at byggja út við tilsvarendi undirstøðukervi. Hetta krevur so aftur eina meira menta tøkni, sum aftur ger tað dýrari at útvinna hvørja tunnu av olju. At stóru oljufeløgini nú síggja úrslitini gerast verri og verri er ein gongd, sum ikki verður vend komandi 10 árini og hevur beinleiðis samband við atgongdina til ráolju í 2009 stóðu oljurisarnir fyri 18,5% av altjóða ráoljuframleiðsluni. Sambært Kjus eru hesi tøluni nú niðri á 15%. Gongdin vit síggja er ein munandi niðurgongd í framleiðsluni av ráolju, men um somu tíð gongur tað júst øvugta vegin við gassi. Sjálvur eri eg ikki kløkkur av at síggja, at úrslitið hjá stóru oljufeløgnum versnar. Tað hevur longu staðið við í eina tíð, og tað er nakað, sum fer at halda fram. Norski greinarnir vísir eisini á geopolitisku støðuna hjá hesum stóru oljufeløgnum í Norðurafrika og Miðeystri í kjalarvørrinum á tí sokallaða arabiska várinum. Her hava oljufeløgini stóran part av síni framleiðslu, og broytingarnar hava havt við sær risastórar rokningar til feløgini. Geopolitiskt fer tað eisini at hava við sær hægri váða fyri oljufeløgini at virka í hesum umráðunum. Støðan hjá teimum stóru er kortini ikki bara myrk. Brasil, sum ikki hevur havt nakra útbjóðing í fimm ár, fer nú at skipa eina útbjóðing, sum kann fara at lata upp fyri goymslum, sum svara til 10-12 mia. tons av tunnum. Eisini í Meksiko metir man móguleikar vera hjá teimum stóru oljufeløgnum, tá útbjóðingar verða aftur. Men soleingi sum tað er politikkurin hjá teimum, sum eiga atgongdina til tilfeingið, eru trekir at geva ognarpartar burtur til oljurisarnar, er ringt at síggja broytingar í núverandi gongd hjá oljurisunum heldur norski oljugreinarnir. Mynd Ein av oljukeldunum, sum BP hevur bygt út vestan fyri Hetland, Clair.